

Petrus «2»

«Rosul Petrus yazoqan ikkinqi məktup» •••

Salam

¹ Əysa Məsihning kuli wə rosuli bolqan mənki Simeon Petrustin Hodayimiz wə Kutkuzoquqimiz Əysa Məsihning həkkaniyliki arkilik biz bilən ohxax kimmətlik bir etiqadqa muyəssər kilinoqanlaroqa salam! □ ² Silər Hudani wə Rəbbimiz Əysani qongkur tonuqanseri, mehixəpət wə hatirjəmlilik silərgə həssiləp axqay! ■

Nijatta əsux

³ Bu *duayimning* asasi — biz bizni Əzining xan-xəripi wə esil pəzilitining təsiri arkilik Qaqiroquqini qongkur tonuqanlikimiz üqün, Uning ilahiy küq-kudriti həyatimizə wə ih-lasmənliktə mengiximizə kerəklik bolqan həmmi ata kildi. □ ⁴ U muxu pəzilətliri arkilik

---

□ **1:1 «Əysa Məsihning kuli wə rosuli bolqan mənki Simeon Petrus»** — «Simeon» baxqa yərlərdə «Simon» deyilidu. «**Hodayimiz wə Kutkuzoquqimiz Əysa Məsih**» — bu ibaridin enikki, Əysa (təbiitidə) həm Huda həm Kutkuzoquqidur. «**biz bilən ohxax kimmətlik bir etiqadqa muyəssər kilinoqanlaroqa salam!**» — «ohxax kimmətlik bir etiqadqa muyəssər kilinoqan» degən muxu ibaridin enik kəruniduki, həqiqiy etiqad Hudaning Əzidin kelidu. ■ **1:2** Yh. 17:3; Rim. 1:7; 1Pet. 1:2; Yəh. 2. □ **1:3 «Əzining xan-xəripi wə esil pəzilitining təsiri arkilik bizni qaqiroquqi»** — muxu zat Rəb Əysa Məsih, əlwəttə.

bizgə qimmətlik, əng uluq wədilərnı bərdı, bular bilən silər bu dünyadiki hawayi-həwəslərdin boləqan iplasliqtin kutulup, Hudalik təbiətkə ortaq nesip bolalaysilər.■

⁵ Dəl muxu səwəbtin, silər pütün küqünglar bilən etiқadinglarəqə esil pəzilətni, esil pəzilitinglarəqə bilimni,□

⁶ biliminglarəqə təmkinlikni, təmkinlikinglarəqə qıdamlikni, qıdamlikinglarəqə ih-lasmənlikni, ⁷ ihlasmənlikinglarəqə kərindaxliқ məhrıbanlikni, kərindaxliқ məhrıbanlikinglarəqə məhir-muһəbbətni kərsitixni qoxuxkə intilinglar. ⁸ Qünki bu hususiyətlər silərdə bar bolsa, xundakla exip berıwatqan bolsa, bular silərnı Rəbbimiz Əysa Məsiһni qongqur tonuxkə *intilixtə* ix-əməlsiz wə mewisiz qaldurmaydu.■ ⁹ Əmmə əgər birsidə bular kəm bolsa, u kor adəmdur — u burnining uqinila kərələydiqan, ilgiriki gunahliridin pak qilinəqinini untuqan bolıdu.■

¹⁰ Xuning üqün, i kərindaxlar, silər *Huda tərıpidin* qakiriloqanliқinglarnı, xundakla tallanoqanliқinglarnı jəzmləxtürüxkə intilinglar. Xundak kilsanglar, heqqaqan teyilip

■ 1:4 Yəx. 56:5; Yh. 1:12; Rim. 8:15; Gal. 3:26.

□ 1:5 «Dəl muxu səwəbtin, silər pütün küqünglar bilən etiқadinglarəqə esil pəzilətni, esil pəzilitinglarəqə bilimni,... (qoxuxkə intilinglar)» — «bilim» muxu yərdə Hudaning yoli toqruluk bilim, əlwəttə. ■ 1:8 Tit. 3:14. ■ 1:9 Yəx. 59:10; Zəf. 1:17.

kətməysilər. □ 11 Xundak bolqanda Rəbbimiz wə Kutkuzoquqimiz Əysa Məsihning mənggülük padixahlıqidimu kizojin qarxi elinisolər. □

12 Xunga, gərqə silər bu ixlarni bilgən bolsanglarmu, xundakla bizgə igə kılinoqan həkikəttə mustəhkəmləngən bolsanglarmu, mən yənıla hərdaim bu ixlarni esinglaroqa salmaqçimən.

13 Dər wəkə, mən muxu qedirimda bolsamla, bularni səminglaroqa selip, silərni oyoqitip turuxni layik kərimən.

□ ■ 14 Qünki Rəbbimiz Əysa Məsihning burun manga ayan kılöjnidək, mening bu qedirim pat arida uqamdin seliwetilidioqanlığını bilip

---

□ 1:10 «Xuning üqün, i qerindaxlar, silər Huda tərpidin qakiriloqanlıqinglarni, xundakla tallanoqanlıqinglarni jəzmləxtürüxkə intilinglar. Xundak kilsanglar, heqqaqan teyilip kətməysilər» — «teyilip kətməysilər» degən ibarini bəzilər bu ibarə nijattin məhrum bolux degən mənini bildüridu, dəp qaraydu. Bizningqə u gunah sadir kılilixni kərsitidu dəp qaraymiz (məsilən, «Yaq.» 3:2ni kəring, ohxax səz xu ayəttə ixlitilidu). □ 1:11 «Rəbbimiz wə Kutkuzoquqimiz Əysa Məsihning mənggülük padixahlıqidimu kizojin qarxi elinisolər» — «kizojin qarxi elinisolər» degənlik grek tilida «kirix yolunglar kəngriqilik bilən sizlərgə təminlinidu» degən ibarə bilən ipadilinidu.

□ 1:13 «mən muxu qedirimda bolsamla...» — «qedirim» — Petrusning əz tenini kərsitidu, əlwəttə. Ləkin u muxu səz bilən hər bir etikədqining tenini Israillar qəl-bayawanda Hudaning əmri bilən yasioqan «ibadət qediri»oqa ohxitidu. Hudaning Əz xan-xəripi bu «addiy qedir»da makanlaxturuloqan wə xuningdək hazır hər bir etikədqining tenidə məwjujttur («Yuh.» 1:14, 2:12, «1Kor.» 3:9 wə 16, 6:19ni kəring). ■ 1:13 2Pet. 3:1.

turuptimən. □ ■ 15 Bərḥək, mən silərning bu ixlarni mən bu dunyadin kətkinimdin keyinmu hərwaqit esinglaroqa kəltürüxünglar üçün küqümning bariqə intilimən.□

Huda pəyoqəmbərlərgə ata qiloqan ixənqlik kalam-bexarətlər

16 Qünki biz silərgə Rəbbimiz Əysa Məsiḥning küq-қudriti wə hazır boluxini uқturoqinimizda hərgizmu һiyliğərliktin oydurup qıqiloqan riwayətlərgə əgəxmiduk, bəlki biz Uning həywətlik xan-xəһritigə öz kəzimiz bilən

---

□ 1:14 «Qünki Rəbbimiz Əysa Məsiḥning burun manga ayan qiloqinidək, mening bu qedirim pat arida uqamdin seliwetilidioqanlikini bilip turuptimən» — «Yuh.» 21:18-19ni kərüng. ■ 1:14 Yh. 21:18,19; 2Tim. 4:6. □ 1:15 «mən bu dunyadin kətkinimdin keyinmu» — «bu dunyadin ketix»: — bu ibarə grek tilida «əksodos» degən sөz («Misirdin qıqix» bilən munasiwətlik) bilən ipadilididu («Luqa» 9:31ni kərüng). «Bərḥək, mən silərning bu ixlarni mən bu dunyadin kətkinimdin keyinmu hərwaqit esinglaroqa kəltürüxünglar üçün küqümning bariqə intilimən» — «bu ixlar» bolsa: (1) muxu ikkinqi hətning məzmunini; (2) «Yuh.» 21-babta hatiriləngən ixlarni (Məsiḥning Petrusning dunyadin ketix yoli toqruluk bexarətliri)ni kərsətsə kerək. Biz birinqi qüxəngigə mayilmiz.

guwahqimiz. □ ■ 17 Qünki U mukəddəs taqda Huda'Atidin xan-xəhrət wə uluqlukqa erixkəndə, axu uluq xan-xərəplik yərdin: «Bu Mening səyümlük Ooqlum, Mən Uningdin hursənmən» degən xundak zor bir awaz Uningoqa yətküzülüp anglandi. □ ■ 18 Mukəddəs taqda biz Uningoqa həmrəh bolup billə turoqan boloaqqa, ərxtin bu awaz anglanoqinida

---

□ 1:16 **«biz silərgə ... ukturoqinimizda ... biz Uning həywətlik xan-xəhritigə öz közimiz bilən guwahqimiz»** — bu ayəttiki «biz» degən söz Petrusning özini wə Yuħanna, Yaqub katarlıq rosullarni kərsitidu. **«Əysa Məsihning küq-kudriti wə hazır boluxi (yaki «kaytip kelixi»)»** — («həzir boluxi» grek tilida «parusiyə») degən sözlər birinqidin muxu yərdə, xübhəsizki, Məsihning ularning köz aldida əzgirip, xan-xəripi iqidə kərüngənlikini kərsitidu («Matta» 17-bab, «Markus» 9-bab, «Luka» 9-babni kərüng). İkkinqidin, bu sözlər yənə Injilda adəttə Məsihning kaytip kelixini kərsitidu; qünki U kaytip kəlgəndə Uning xan-xəripi həkikətən ayan bolidu. Xuning bilən muxu yərdə Uning dunyaoqa kaytip kelixinimu kərsitidu. **«...bəлки biz Uning həywətlik xan-xəhritigə öz közimiz bilən guwahqimiz»** — «Uning» grek tilida «Axuning» bilən ipadilinidu. Muxu yərdə «Axuning» degən söz Petrusning Məsihkə boləqan qongkur hərmitini wə yəkin munasiwitini bildüridu. ■ 1:16 Mat. 17:1; Yħ. 1:14; 1Kor. 1:17; 2:1, 4; 4:20; 1Yuħa. 1:1. □ 1:17 **«Qünki U mukəddəs taqda Huda'Atidin xan-xəhrət wə uluqlukqa erixkəndə, axu uluq xan-xərəplik yərdin: «Bu Mening səyümlük Ooqlum, Mən Uningdin hursənmən» degən xundak zor bir awaz Uningoqa yətküzülüp anglandi»** — «axu uluq xan-xərəplik yər» bolsa asman, ərxtur. ■ 1:17 Mat. 3:17; 17:5; Mar. 1:11; 9:7; Luka 3:22; 9:35; Kol. 1:13.

bizmu öz kulikimiz bilən uni angliduk. □

¹⁹ Uning üstigə həmmimizdə pəyoqəmbərlər yətküzgən tolimu ixənqlik bexarətlik səz-kalam bardur; silər tang süzülgüqə, tang yultuzi kəlbintlarni toluk yorutkuqə bu səz-kalamoqa kulak salsanglar, yahxi kiloqan bolisilər (bu səz-kalam huddi karangoquda qaknap turidioqan qiraofka ohxaxtur). □ ■

²⁰ Xuni həmmidin muhim dəp bilixinglar kerəkki, mukəddəs yazmildiki heqkaysi

---

□ **1:18 «Mukəddəs taofda biz uningofa həmrah bolup billə turoqan bolofaqqa, ərxin bu awaz anglanoqinida bizmu öz kulikimiz bilən uni angliduk»** — «Matta» 17-bab, «Markus» 9-bab, «Luqa» 9-babni kəring. □ **1:19 «Uning üstigə həmmimizdə pəyoqəmbərlər yətküzgən tolimu ixənqlik bexarətlik səz-kalam bardur»** — baxqa birhil tərjimisi: «uning üstigə həmmimizdə buningdin **tehimu** ixənqlik bexarətlik səz-kalam (pəyoqəmbərlər yətküzgən səz-kalam) bardur». Petrus bu yərdə: «Pəyoqəmbərləning səzliri hətta mening guwahliqimdinmu ixənqliktur (qünki Məsih toqruluk bexarət bərgüqilər, xundakla ularning bərgən bexarətliri nahayiti kəp; bexarətləning kəp kısmi allikaqan kəz aldimizdə əməlgə axuruloqan, degəndək); bu uluq səzlər həmmimizdə bar» deməkqi bolsa kerək. **«silər tang süzülgüqə, tang yultuzi kəlbintlarni toluk yorutkuqə bu səz-kalamoqa kulak salsanglar, yahxi kiloqan bolisilər (bu səz-kalam huddi karangoquda qaknap turidioqan qiraofka ohxaxtur)»** — «tang süzülgüqə» — Əysa Məsihning kaytip kelixigiqə. «Tang yultuzi kəlbintlarni toluk yorutkuqə» — «tang yultuzi», xübhisizki, Əysa Məsihning Əzidur («Qəl.» 24:17ni kəring). Bu səzlərgə qarioqanda, tang yultuzi tang etixin səl burun ayan bolofandək, Əysa Məsih kaytip kelixin awwal etiqadqilarning kəlbidə birhil oyoqanoqan sezim, uning kelixigə baoflanoqan alahidə birhil küqlük arzu-təxna pəyda boluxi mumkin («1Tes.» 5:6-10ni kəring). ■ **1:19** 2Kor. 4:6; Wəh. 22:16.

wəhiy pəyoʻambərlərləning öz qūxənqisi boyiqə yətküzülgən əməs. □ ²¹ Qūnki heqkandak wəhiy-bexarət insanlarning iradisidin kəlgən əməs, u bəlki Hudaning mukəddəs adəmliri Mukəddəs Roh tərīpidin yetəklinip, Uning türtkisi bilən eytkən səz-kalamdur. □ ■

2

Sahta pəyoʻambərlər wə sahta təlim bərgüqilər

¹ Lekin burun həlk iqidə sahta pəyoʻambərlər qikқан, xuningdək aranglardimu sahta təlim bərgüqilər məydanə qikidu. Ular soқunup

□ **1:20 «... mukəddəs yazmildiki heqkaysi wəhiy pəyoʻambərlərləning öz qūxənqisi boyiqə yətküzülgən əməs»** — yaki «mukəddəs yazmildiki heqkaysi wəhiy pəyoʻambərlərləning əzliri oylap qikқан əməs». Bu ayətning yənə üq hil tərjimə-qūxənqisi bar: — (1) adəmlərləning halioanqə wəhiylərgə xəhsiy təbir berixigə bolmaydu; (2) bexarət-wəhiylərgə ayrim xərḥ berixkə bolmaydu (yəni, baxka bexarət-wəhiylər bilən birləxtürüp qūxinimiz kerək); (3) pəyoʻambərlər bərgən bexarət-wəhiylərləni qūxəndürüx pəyoʻambərlərləning əzigila has bolmaydu (qūnki ular bəzidə ezi eytkən səzlrini qūxənməytti — «1Pet.» 1:10-12ni kərüng). Bu pikirlərləning həmmisini (bolupmu 2-pikirni) durus dəp qarisaқmu, bizningqə, bizning tərjimimiz keyinki 21-ayətkə əng mas kelidu. □ **1:21 «Qūnki heqkandak wəhiy-bexarət insanlarning iradisidin kəlgən əməs, u bəlki Hudaning mukəddəs adəmliri Mukəddəs Roh tərīpidin yetəklinip, Uning türtkisi bilən eytkən səz-kalamdur»** — «Mukəddəs Roh tərīpidin yetəklinip, uning türtkisi bilən» grek tilida «Mukəddəs Roh tərīpidin yetkilixi bilən» degən səz bilən ipadilinidu. ■ **1:21** 2Tim. 3:16.

kirip, həlakətə elip baridioğan bid'ət təlimlərnı aranglaroğa astirtin kirgüzüp, hətta əzlrını hər kılıxka setıwaloğan ıgısidınmu tenıp, buning bilən öz bexioğa tezla həlakət qüxürıdu. □ ■

² Nuroqun kixilər ularning xərməndilikigə əgixıp ketıdu, xuningdək ularning səwəbidin həkikət yoli həkarətkə uqraydu. ³ Ular aqkəzlükidin oydurma sözlər bilən silərnı satıdıoğan meli kılıdu. Əmdi ularning bexioğa heli burunla bekitilgən jaza bikar olturmaydu, ularning həlakiti bolsa uhlap yatmaydu. ■

⁴ Qünki Huda gunah sadir kıloğan pərixtilərnı ayap olturmay, bəlki ularnı təhtisaraning hangioğa taxlap, sorakka tartkuqə zulmətlik qarangoşuluktiki zənjirlər bilən solap qoyoğan yərdə, □ ■ ⁵ xundaqla kədımki dunyadikilərnımu ayap qoymay, hudasızlıkka

□ **2:1** «Lekin burun həlk iqidə sahta pəyoşəmbərlər qıkkən, xuningdək aranglardımu sahta təlim bərgüqilər məydanioğa qıkidu» — «həlk» bolsa İsrail həlki. ■ **2:1** Qan. 13:2; Mat. 24:11; Ros. 20:29; 1Tim. 4:1; 2Tim. 3:1. ■ **2:3** Yəh. 4. □ **2:4** «Qünki Huda gunah sadir kıloğan pərixtilərnı ayap olturmay, bəlki ularnı təhtisaraning hangioğa taxlap, , sorakka tartkuqə zulmətlik qarangoşuluktiki zənjirlər bilən solap qoyoğan yərdə...» — «təhtisaraning hangi» grek tilida «tartarus» degən söz bilən ipadilinıdu. Bu jay təhtisaradin ayrim turıdu; qarıoğanda, bu yər muxundaq gunah sadir kıloğan pərixtilərgə alahiytən təyyarlanoğan. «Zulmətlik qarangoşuluktiki zənjirlər» — yaki «zulmətlik qarangoşuluktiki əngkürlərdə». Muxu ayəttə bayan kılınioğan pərixtilər əsli Xəytan bilən billə Hudaioğa isyan kətürgənlərnı əməs, bəlki Nuğ pəyoşəmbərning dəwrıdə gunah kıloğan pərixtilərnı kərsıtu. «Yar.» 6:1-5 wə izahətlar, «Yəh.» 6-7-ayətlərnı wə izahətlarnı kərüng. ■ **2:4** Yəh. 6; Wəh. 20:3.

berilgən dunyani topan bilən oʻrək kilip, pəʔət həʔkaniylikka dəwət kīloquci Nuḥni baxka yəttisi bilən saqlap qaloqan yərdə —□ ■
 6 həmdə keyin Sodom wə Gomorra xəhərlirini keyinki dəwrlərdiki hudasisizlikka berilgənlərgə ibrət bolsun dəp bekitip, bexioqa külpətlik jazani qūxürüp kül kīloqan, ■ 7 xuning bilən birgə muxu əhlaksizlarning buzukqilikliridin yirginip azablanqan, həʔkaniy bolqan Lutni ular arisidin kutulduroqan yərdə — ■ 8 (ənə xundak kixilərnin iqidə yaxioqan həʔkaniy Lutning həʔkaniy kəlbi hər küni angliqan wə kərgən itaətsizliklər tūpəylidin azablinatti) ■ 9 əmdi xuni kəruwalalaymizki, Rəb ihlasmənlərnə duq kəlgən sinaklardin qandak kutkuzuxni wə xuningdək həʔkaniyisizlarni sorak künigiqə jazalinixka saqlap koyuxni bilidu. ■ 10 Bularning arisidiki əz ətlirigə əgixip pasik həwəslərgə berilgən, xundakla hokuk igilirigə səl qarioqanlarning jazasi tehimu xundak bolidu. Muxundak kixilər həli qong, mənəmənqilərdur, ular «rohij uluqolar»oqa

---

□ 2:5 «pəʔət həʔkaniylikka dəwət kīloquci Nuḥni baxka yəttisi bilən saqlap qaloqan yərdə...» — grek tilida «pəʔət həʔkaniylikka dəwət kīloquci səkkizinqi kixi Nuḥni saqlap qaloqan yərdə ...» degən sözlər bilən ipadiliniidu. ■ 2:5 Yar. 7:23; 1Pet. 3:19. ■ 2:6 Yar. 19:24; Qan. 29:22; Yəx. 13:19; Yər. 50:40; Əz. 16:49; Hox. 11:8; Am. 4:11; Yəh. 7. ■ 2:7 Yar. 19:7, 8. ■ 2:8 Zəb. 119:158. ■ 2:9 1Kor. 10:13.

hakarət kilixtin heq qorkmaydioqanlardur. □

11 Hetta ulardin küq-kudrəttə üstün turidioqan pərixtilərmu Pərwərdigarning aldida bu «uluoqlar»ni hakarət bilən ərz kılmaydu. □

12 Əmma bular huddi owlinip boquzlinix üqün tuoquloqan yawayi əkilsiz haywanlardək kelip, əzliri quxənməydioqan ixlar üstidə hakarətlik söz kilidu wə xundakla əzlrining halakət ixliri bilən toluq halak bolidu, □ ■ 13 xundakla öz həkkanıysizliqioqa tuxluk jazaning mewisini yeydu. Ular hetta kundüzi oquq-axkara əyx-ixrət kilixnimu ləzzət dəp hesablaydu; ular *silərgə* nomus wə daq kəltürüp silər bilən

□ 2:10 «**bularning arisidiki əz ətlirigə əgixip pasik həwəslərgə berilgən, xundakla hokuk igilirigə səl karioqanlarning jazasi tehimu xundak bolidu**» — «hokuk igiliri» degənlik xübhəsiszki, muxu yərdə padixahlar, waliylar wə həkümətning türlük əmədarlarni, xundakla Huda bekitkən ata-anilik hokuknimu əz iqigə alidu. «**muxundak kixilər həli qong, mənəmənqilərdur, ular «rohıy uluoqlar»oqa hakarət kilixtin heq qorkmaydioqanlardur**» — «rohıy uluoqlar» əyni tekistə «rohıy» degən söz yok. Lekin 11-ayətkə karioqanda qoqum ərxniki (yaman) küqlər, yəni jin-xəytanlarni kərsətsə kerək. □ 2:11 «**həttə ulardin küq-kudrəttə üstün turidioqan pərixtilərmu...**» — «ulardin» — bəzilər muxu yərdiki «ular»ni «ərxniki uluoqlar»ni kərsitidu, dəp qaraydu. Lekin bizningqə «ular» sahta təlim bərgüqilərnin əzlrini kərsitidu. Pərixtilər əlwəttə jin-xəytanlardin üstün turidu! «**... pərixtilərmu Pərwərdigarning aldida bu «uluoqlar»ni hakarət bilən ərz kılmaydu**» — məsilən, «Yəh.» 9-ayətni kəring. □ 2:12 «**...xundakla əzlrining halakət ixliri bilən toluq halak bolidu**» — «əzlrining halakət ixliri» degənnin baxqa mənisi «ular (yəni «ərxniki uluoqlar»)ning halakiti» boluxi mumkin. Grek tilida pəkət «ularning halakiti» deyilidu. ■ 2:12 Yər. 12:3; Yəh. 10.

bir dastihanda olturup, öz məkkarlikliridin zoklinidu. ¹⁴ Ularning zinahorluk bilən toloqan kəzliri gunah sadir kilixtin üzülməydu; ular tutami yok kixiləni ezikturidu; ular kəlbini aqkəzlükkə kəndürgən, lənətkə yekin balilardur! ¹⁵ Ular toqra yoldin qətnəp, Bosorning oqli Balaamning yolioqa əgixip kətti. U kixi haram yolda tapqan həkni yahxi kərgüqi idi, □ ■ ¹⁶ lekin u kילוqan kəbihliki tūpəylidin tənbihiini yedi (zuwansiz exək insanning awazi bilən səzləp pəyoqəmbərnin əhmikanə ixini tosti). □ ■ ¹⁷ Mana muxundək kixilər kurup kətkən bulaklar, borandin həydilip yürgən tumanlaroqa ohxaydu; ularoqa mənggülük zulmətnin qapqarangolulukida jay hazirlap

□ **2:15 «Ular toqra yoldin qətnəp, Bosorning oqli Balaamning yolioqa əgixip kətti. U kixi haram yolda tapqan həkni yahxi kərgüqi idi»** — «Qəl.» 22-24-bablarda, Balaamning atisi «Beor» dəp atilidu. «Bosor» uning baxqa ismi bolsa kerək. ■ **2:15** Qəl. 22:7,21; Yəh. 11. □ **2:16 «lekin u (Balaam «pəyoqəmbər») kילוqan kəbihliki tūpəylidin tənbihiini yedi (zuwansiz exək insanning awazi bilən səzləp pəyoqəmbərnin əhmikanə ixini tosti)»** — «Beorning oqli Balaam» toqruuluk: Musa pəyoqəmbər Israillarni Misirdin Huda wədə kילוqan zeminoqa baxlap ketiwatqanda, yol üstidiki padixahlarning qarxilikoqa uqraydu. Axu padixahlardin biri Beorning oqli Balaam degən «pəyoqəmbər»ni izdəp baridu wə əgər u Israillaroqa lənət okusa, uningəqa kəp pul bərməkqi bolidu. Huda Balaamning undək kilixioqa yol koymisimu, Balaam bəribir pulni dəp Israillaroqa lənət okuməkqi bolup yoloqa qikidu. Mana bu «Balaam pəyoqəmbərnin yoli» deyilidu. Biraq Huda Balaamning exikining aqzi arkilik: «Mana sening exiking Mening awazimni səndin yahxi tonuydu» degəndək, xu yolning kəbihlikini axkarilaydu. «Qəl.» 22-24-bablarni kəring. ■ **2:16** Qəl. 22:21.

qoyuloqan. □ ■ 18 Qünki ular yaloqan-yawidak yooqan sozlar bilän mahtinip, adämning ätlik hewäslirini qozoqitip äyx-ixrät ixliri bilän ezitkuluq yolida mengiwatqanlardin özlirini yengila qaquroqanlarni azduridu. □ 19 Ular muxu kixilergä «Silärni ärkinlikkä erixtürimiz» döp wädä qilidu, lekin özliri ämäliyättä buzukluqning qulliridur. Qünki adäm nemä täripidin boysunduruloqan bolsa, xuning quli bolidu. ■ 20 Qünki ägär ular Rəbbimiz wä Qutkuzoquqimiz Äysa Məsihni tonux arkilik bu dunyaning pasikliqliridin qutulup, keyin xularoqa yänä baqlinip, boysunduruloqan bolsa, ularning keyinki hali dəsləpkisidinmu bəttär bolidu. ■ 21 Qünki həkqaniylik yolini bilip turup, özigä yətküzülgən muqəddəs əmrin yüz örügəndin kərə, bu yolni əslidinla bilmigini əwzəl bolatti. 22 Muxu ixənqlik həkmetlik sozlar ularda əməlgə axurulidu: —

□ 2:17 «**mana muxundaq kixilər qurup kətkən bulaklar, borandin həydilip yürgən tumanlaroqa ohxaydu; ularoqa mənggülik zulmätning qapqarangoqulukida jay hazirlap qoyuloqan**» — qariqanda, ularning ahirki hali 4-ayəttä tiloqa elinoqan pərixtilərningkidin eqir bolidu. ■ 2:17 Yəh. 12.

□ 2:18 «**Qünki ular yaloqan-yawidak yooqan sozlar bilän mahtinip, adämning ätlik hewäslirini qozoqitip äyx-ixrät ixliri bilän ezitkuluq yolida mengiwatqanlardin özlirini yengila qaquroqanlarni azduridu**» — «adämning ätlik hewäsliri» — «rimliklaroqa»diki kirix sezimizdiki «ət» toqruluq məzmunni kəring. «Ezitkuluq yolida mengiwatqanlardin özlirini yengila qaquroqanlarni azduridu» — yaki «ezitkuluq yolida mengiwatqanlardin özlirini aran qaquroqanlarni azduridu». ■ 2:19 Yh. 8:34; Rim. 6:16. ■ 2:20 Mat. 12:45; Ibr. 6:4; 10:26.

«It aylinip öz kususkini yər» wə yənə «Qoxqa yuyunup qikipla kaytidin patkaxta eoqinar». □ ■

3

Rəbning kaytip kelixining keqiktürülüş səwəbi

¹ I səyümlüklirim, hazır silərgə bu yeziwatqinim ikkinqi hetimdur. Hər ikki hetimdə siləring sap kənglünglarni oyoqitip, xu ixlarni əslitixkə intildimki, ■ ² mukəddəs pəyqəmbərlər burun eytkən sözlərgə wə Rəbbimiz həm Kutkuzoquqimizning rosulliringlar arkilik yətküzgən əmrigə kəngül bəlxünglarni ətünimən.

³ Əng muhimi xuni bilixinglar kerəkki, künləring ahirida əzining həwayi-həwəslirining kəynigə kiridioqan, məshirə kilidioqan mazaqçılar qikip: ■ ⁴ «Keni, Uning kaytip kelimən degən wədisi?! Atabowilirimiz *əlümdə* uhlap qaloqandin taki haziroqigə həmmə ixlar dunya apiridə boləqan wakittiki bilən ohxax hələttə ketiwatidu» dəp məshirə kilixidu. ■ ⁵ Həlbuki, ular əng kədimki zamanda Hudaning sözi bilən asmanlarning yaritiloqanlikini wə xuningdək yərning sudin qikқан həm suning wasitisi bilən

□ **2:22** «It aylinip öz kususkini yər» — birinqi həkmətlik söz «Pənd.» 26:11din elinoqan. Ikkinqisining mənəəsi naməlum.

■ **2:22** Pənd. 26:11. ■ **3:1** 2Pet. 1:13. ■ **3:3** 1Tim. 4:1; 2Tim. 3:1; Yəh. 18. ■ **3:4** Əz. 12:22.

barlikka kəlgənlikini ətəy untuydu; □ ■ 6 xu amillarning wasitiliri bilən xu zamandiki dunya kəlkündin oqərk bolup yoqaldi. □ ■ 7 Əmma hazırki asmanlar bilən zemin ohxaxla xu səz bilən ihlassiz adəmlər soraxqa tartilip həlak qilinidiqan axu kündə otta köydürülükə saklinip, ta xu künigiqə həlidin həwər elinip turidu. □ ■

8 Əmdi i səyümlüklirim, xu ix nəziringlardin qaqmisunki, Rəbgə nisbətən bir kün ming yildək wə ming yil bir kündəktur. □ ■ 9 Rəb Öz wədisini *orundaxni* (bəzilərnin «keqiktürdi»

□ 3:5 «**Həlbuki, ular əng qədimki zamanda Hudaning səzi bilən asmanlarning yaritiloqanlikini wə xuningdək yərninɡ sudin qikqan həm suninɡ wasitisi bilən barlikka kəlgənlikini ətəy untuydu**» — «ətəy untuydu» degəninɡ baxqa birhil tərjimisi: «öz bəngbaxliqidin untuydu». ■ 3:5 Yar. 1:9; Zəb. 24:2. □ 3:6 «**xu amillarning wasitiliri bilən xu zamandiki dunya kəlkündin oqərk bolup yoqaldi**»

— «...xu amillarning wasitiliri bilən» degən ibarə pəqət suninɡ özini yaki sular wə Hudaning səzini təng kərsitidu. Bizningqə sular wə Hudaning səzini təng kərsitidu; qünki (grek tilida) aldinqi jümlidə bu ikki ix əng ahirida tiloqa elinoqan, xundaqla 7-ayəttə Hudaning səzining ikkinqi ketim wasitə holidioqanliqi kərsitilidu. ■ 3:6 Yar. 7:10,21. □ 3:7 «**Əmma hazırki asmanlar bilən zemin ohxaxla xu səz bilən ihlassiz adəmlər soraxqa tartilip həlak qilinidiqan axu kündə otta köydürülükə saklinip, ta xu künigiqə həlidin həwər elinip turidu**»

— «ohxaxla xu səz» degən ibarining baxqa hil tərjimisi: «Uninɡ (yəni, Hudaning) səzi». «Həlidin həwər elinip turidu» — pəqət saklanoqanla əməs, bəlki Hudaning qəmhərlukininq obyektii holidu. ■ 3:7 Zəb. 102:25-26; Yəx. 51:6; 2Tes. 1:8; Ibr. 1:11; 2Pet. 3:10. □ 3:8 «**Rəbgə nisbətən bir kün ming yildək wə ming yil bir kündəktur**» — Rəb waqitninɡ qəklimisigə uqrimaydu, əlwəttə. ■ 3:8 Zəb. 90:4.

dəp oyliqinidək) keqiktürgini yok, bəlki heqkimning halak boluxini halimay, həmmə insanning towa kilixiqə kirixini arzulap, silərgə kəngqilik kiliq *wakitni sozmaqta*. □ ■

¹⁰ Ləkin Rəbning küni huddi oqrining kelixidək *kütülmigən waqitta* bolidu. U küni asmanlar xiddətlik güdürligən awaz bilən oqayib bolup, kainatning barliq qurulumiliri xiddətlik otta erip tügəydu; zemin wə uningdiki pütkül nərsilərmu köyüp ketidu. □ ■

¹¹ Həmmə nərsə mana xundak erip yokilidiqan yərdə, silər kəndak adəmlərdin boluxunglar

□ **3:9 «Rəb Öz wədisini orundaxni (bəzilərnin «keqiktürdi» dəp oyliqinidək) keqiktürgini yok, bəlki heqkimning halak boluxini halimay, həmmə insanning towa kilixiqə kirixini arzulap, silərgə kəngqilik kiliq wakitni sozmaqta»** — Rəb qaytip kəlgəndə yər yüzidikilərgə towa kiliq pirsiti qalmaydu, əlwəttə. ■ **3:9** Əz. 18:32; 33:11; Yəx. 30:18; Həb. 2:3; Rim. 2:4; 1Tim. 2:4; 1Pet. 3:20; 2Pet. 3:15. □ **3:10 «ləkin rəbning küni huddi oqrining kelixidək kütülmigən waqitta bolidu»**

— «rəbning küni» (Məsihning kelidiqan küni) Təwrattiki kəp yərlərdə «Pərwərdigarning küni» dəp kərsitilidu. «Qoxumqə səz»diki «Hudaning küni» toqruluq izahatlimizni kəring. «Oqrining kelixidək» — demək, kütülmigən waqitta. «**U küni asmanlar xiddətlik güdürligən awaz bilən oqayib bolup, kainatning barliq qurulumiliri xiddətlik otta erip tügəydu; zemin wə uningdiki pütkül nərsilərmu köyüp ketidu**» — «kainatning barliq qurulumiliri» yaki «barliq asman jisimiliri». «Uningdiki pütkül nərsilərmu» degənnin baxqə hil tərjimisi: «uningdiki pütkül ixlarmu» yaki «uningdiki barliq qilqan ixlarmu». «**zemin wə uningdiki pütkül nərsilərmu köyüp ketidu**» — bəzi kəna kəqürmilərdə «zemin wə üstidiki barliq iqlar yalingaq axkarilinidu» deyilidu. ■ **3:10** Mat. 24:43,44; 1Tes. 5:2; Wəh. 3:3; 16:15.

kerək? — həyatınglarnı pak-muqəddəslikdə və ihlasmənlikdə ötküzüp, ¹² Hudaning künini təlmürüp kütüp, u künning teyrək kelixi üçün intilixinglar kerək əməsmu? U künning kelixi bilən pütün asmanlar otta yoqap tügəydu və kainatning barlıq qurulumiliri xiddətlik otta erip tügəydu. □ ■ ¹³ Lekin biz bolsaq Uning wədisi boyiqə, yengi asman-zeminni intizarlıq bilən kütməktimiz. U yər həkkaniylikning makanidur. □ ■

¹⁴ Xuning üçün, əy səyümlüklirim, bu ixlarnı kütüwatqanikənsilər, *xu tapta* Hudaning aldida nuqsansız və daqsız, inaklıq-hatirjəmlilik iqidə hazır bolup qıqixinglar üçün intilinglar. ¹⁵ və Rəbbimizning səwr-təkitini nijat dəp bilinglar, dəl səyümlük qerindiximiz Pawlusmu özigə ata qilinoqan danalıq bilən bu ixlər toqruluk silərgə

□ **3:12** «Hudaning künini təlmürüp kütüp, u künning teyrək kelixi üçün intilixinglar kerək əməsmu? U künning kelixi bilən pütün asmanlar otta yoqap tügəydu və kainatning barlıq qurulumiliri xiddətlik otta erip tügəydu» — «Hudaning küni» degən ibarə toqruluk «qoxumqə səz»imizdə azraq tohtilimiz. «Kainatning barlıq qurulumiliri» degənning baxqa hil tərjimisi: «barlıq asman jisimliri». ■ **3:12** Zəb. 50:3; 2Tes. 1:8. □ **3:13** «Lekin biz bolsaq Uning wədisi boyiqə, yengi asman-zeminni intizarlıq bilən kütməktimiz. U yər həkkaniylikning makanidur» — «u yər» həm yengi asman və yengi zeminnimu kərsitidu. ■ **3:13** Yəx. 65:17; 66:22; Wəh. 21:1.

yazoqan; □ ■ 16 barlik hətliridimu u bu iklar həkqidə tohtilidu. Uning hətliridə qüxinix təs boləqan bəzi iklar bar; bu ixlarni təlim almioqan wə tutami yok kixilər muqəddəs yazmilarn- ing baxqa kişimlirini burmilioqandək, burmilap qüxəndüridu wə xuning bilən öz bexioqa həlakət elip kelidu.■

17 Xuning bilən, i səyümlüklirim, *mən eytkən* bu ixlarni aldin'ala bilgənikənsilər, bu əhlakşizlarning səpsətliri bilən azdurulup, mustəhkəm turuxunglarni yokitip qoyuxtın

---

□ **3:15 «Rəbbimizning səwr-takiti»** — yaki «Rəbbimizning kəngqilik qilixi». **«wə Rəbbimizning səwr-takitini nijat dəp bilinglar»** — bu intayin ihqam jümlə bolup, bəlkim: «Hudan- ing səwr-takiti tehimu kəp adəmlərgə gunahidin qutkuzulux pursiti yaritip bərməktə, dəp bilinglar» degəndək mənidə boluxi mumkin. Yənə mumkinqiliki barki, «nijat» muxu yərdə «bu dunyaning saqlinip qəlix» degən mənidə ixlitilgən boluxi mumkin; nemila bolmisun ayətning asasiy mənisi ohxax; biz pəkət bu dunyada bolsakla, bəgün towa qilip gunahlimizdin qutulux yoli oquq turidu, dəp biliximiz lazim. **«dəl səyümlük qerindiximiz Pawlusmu özigə ata qilinoqan danalix bilən bu iklar toqruluk silərgə yazoqan»** — «qerindiximiz Pawlusmu... silərgə yazoqan» — Pawlusning kəp hizmiti «yat əllər», yəni Yəhədiy əməslər arisida boləqqa, Petrusning bu hetimu bəlkim Yəhədiy bolmioqan etiqadqilaroqa yeziloqan bolsa kerək. ■ **3:15** Rim. 2:4. ■ **3:16** Rim. 8:19; 1Kor. 15:24; 1Tes. 4:15.

hoxyar bolunglar. □ 18 Əksiqa, *Hudaning* mehır-xəpkitidə həm Rəbbimiz wə Qutkuzoquqimiz Əysa Məsihgə boləjan bilixtə dawamlıq əsünglar.

Uningəja həm hazır həm axu əbəd künigiqə barlıq xan-xərəp mənsup boləjay! Amin! □

□ 3:17 **«Xuning bilən, i səyümlüklirim, mən eytkan bu ixlarni aldin'ala bilgənikənsilər...»** — «mən eytkan bu ixlar» bəlkim rosul Petrusning yukirida sahta təlim bərgüqilər toqruluk agahlandıürüxlirini kərsitidu. **«bu əhlaksızlarning səpsətliri bilən azdurulup, mustəhkəm turuxunglarni yökıtip qoyuxtin hoxyar bolunglar»** — «bu əhlaksızlar» grek tili nushisida 2:7dimu ohxax səz ixlitilidu; demək, «bu əhlaksızlar» dəl sahta təlim bərgüqilərnı kərsitidu. □ 3:18 **«Əksiqa, Hudaning mehır-xəpkitidə həm Rəbbimiz wə Qutkuzoquqimiz Əysa Məsihgə boləjan bilixtə dawamlıq əsünglar»** — «əsünglar» bolsa rohiy hayatta, iman-etikad jəhəttə bolidu. Muxu rohiy əskən adəm Hudaning mehır-xəpkiti wə Rəb Əysa Məsihni qongqur tonuxqa kəprək nesip bolidu. Demək, «Hudaning mehır-xəpkiti wə Rəb Əysa Məsihni qongqur tonux» həm rohiy əsüxning wasıtisi həm nətijisidur. Baxka birhil tərjimisi «Rəbbimiz wə Qutkuzoquqimiz Əysa Məsihning mehır-xəpkitidə həm Uningəja boləjan tonuxta dawamlıq əsünglar».

**Muq ddes Kalam (y ngi yezik)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Pinyin script**

Copyright   2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 12 Sep 2021

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5